

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

Előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Hírmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Égész évre - - - - - 10 frt - kr. Félévre - - - - - 5 frt - kr. Negyedévre - - - - - 2 frt 50 kr. Egy hóra - - - - - 1 frt - kr.

Hirdetési ár:

Ottasóbas petitor egyszeri beiktatásért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyilttér 4 hasóbas petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamat magában foglaló újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök, Február 19.

36. szám.

Még egyszer a tarifa ügy.

Debreczen február 28.

(F.) Vége van a leghevesebb küzdelemnek, mely a legutóbbi két tized alatt Magyarország és Ausztria között kitört; de nem látunk sem győzteseket, sem legyőzötteket, pedig az ellenzék minden áron szeretne ilyeneket fölfedezni, mert az egész ügy mibenléte felül tulajdonképen nincsen tisztában.

Vessünk azért egy visszapillantást az ügy fejlődésére!

Az ellenzék akkor, midőn az osztrák követelések felhangzottak, hazafias magatartásával védelmére kelt a kereskedelemügyi miniszternek, kiknek sikerült is a magyar forgalmi és közlekedési politika érdekében fontos eredményeket elérni, mire az ellenzék mintha megbánta volna hazafias ténykedését, azon váddal állt elő, hogy a kereskedelemügyi miniszter és a miniszterium álláspontja között ellentét forog fenn, s hogy a miniszter engedett álláspontjából.

Az első insinuatúra az ellenzék már megkapta a feleletet, s a másodikra is megadják azt a tények.

Ennek kellő megvilágosítása céljából bele kell bocsátkoznunk az ügynek kissé részletesebb taglalásába.

Az osztrák és a magyar vasutak között — a déli vasút kivételével — bizonyos közös tarifák állanak fönn a szállításra és az áruk osztályozására nézve, melyek közös és kölcsönös megegyezés folytán jöttek létre. Ilyen áruosztály van hat, melyhez még három speciális osztály járul. Az összes áruk tehát az osztrák, valamint a magyar vasutakon ugyanazon tarifa alá esnek.

Azonban ezen egységes osztályozást, mely ugy a vasuti kezelés, mint a szállító közönség érdekében jelentékeny előnyöket foglal magában, mégsem lehet megegyezés kivétel nélkül alkalmazni, mert a nemzetközi forgalomnak kívánalmi vagy bizonyos közlekedési s szállítási érdekek és viszonyok sok esetben szűkebbé teszik némely áruknak a tarifánál olcsóbban való szállítását. Erre szolgálnak a

kivételes díjtételek. Pl. 100 mázsán felüli liszt más díjtétel alá esik, mint ennél kisebb quantum, mert az utóbbira nézve az előbbire érvényes A osztály tulságosan magas.

Az új helyi díjszabás kiegészítéséül a kereskedelemügyi miniszter az eddig fennállott 70 kivételes díjtétel helyébe csak 25-öt alkalmazott, minthogy a legnagyobb rész a tarifa jelentékeny ármérséklése folytán ugys fölöslegessé vált. Ebből a 25 kivételes díjtételből, azonban 11 csak akkor volt alkalmazható, ha az illető áruk magyar bányákból vagy gyárból származtak vagy pedig azok számára voltak megrendelve. Ezen áruk: kőszén, cement, gyps, nyers csontok, vasérc, ásványvíz, gyufa, papír, raffinált kőolaj, üvegárak, vas és aczél. Az osztrák sajtó és érdeklőkörök természetesen követelték a vám- és kereskedelmi szerződés alapján ezen 11 tételnek alkalmazását tekintet nélkül az áruk provenientijára.

Elvi szempontból e követelés ugyan nem áll meg, hisz azt illetékesen elismerték, hogy ehhez a magyar kormány joga van; de gyakorlati, reális szempontból e követelést most mikor épen folyamatban vannak a vám konferenciák Németország és monarchiánk között teljesíteni, vagyis a 11 tételt, tekintet nélkül az áruk provenientijára, alkalmazni a kölcsönösség és viszonyosság parancsolja, mert csak ennek fejében számíthatunk mi is viszonzszolgálatra.

Németországgal kötendő szerződésre nézve a részletek természetesen ismeretlenek addig, míg nem lesz a dolog befejezett ténynyé. Ausztriára vonatkozólag pedig, miként illetékesen írják — olvasuk, hogy az osztrák kormány a magyar részről felhozott összes sérelmeket orvosolni fogja, hogy s magyar helyi díjszabást ki fogja terjeszteni a cs. kir. osztrák államvasutakra, amit nem lehet eléggé kiemelniünk forgalmi érdekünk szempontjából.

Ha tehát mindezek fejében a mi részünkről is bizonyos díjtétel kiterjesztések történnének, azokat csak recompensatiók-

nak lehet tekinteni s ennél fogva csak a legnagyobb elfogultság mondhatja ezt a magyar álláspontfeladásának vagy amagyar érdekek feláldozásának, mert hisz épen ezen kiterjesztéssel az új tarifa által inaugurált forgalmi politika pontosabb és messzehatóbb célja lenne elérve.

Ez a helyi díjszabás, melynek hatása természetesen megszünt az ország határainál, ezután messze az ország határain túl is, hol a magyar gazdasági politika eddig el nem határolt, fogja éreztetni jótékony erejét.

A helyi díjszabás megbecsülhetetlen tényezőjévé lett a nyugotra gravitáló magyar export biztosításának, oly tényezőjévé, melynek a magyar kivitel jelentékeny anyagi sikereket fog köszönni, melyeket az új tarifa életbe léptetése nélkül sohasem lehetett volna elérni.

Baross Gábor válasza. As árutarifá kérdésében a kereskedelemügyi miniszter a képviselőház közlekedési bizottságában újból nyilatkozott. Tórs Kálmán kérdést intézett a miniszterhez aziránt, melyek azon reconpenziók, a melyek fejében a magyar államvasutak kivételes díjszabásainak kiterjesztése czélba vétetett? Baross miniszter azt válaszolta, hogy az eredmény akkor lesz megítélhető, ha a mint szóló reméli, a német szerződés létre jön s a törvényhozás elé fog terjeszteni. Ha osztrák részről hatályon kívül helyeztetnek azon rendszabályok, a melyek részünkről a panasznak méltán képezték tárgyát, miért ne vehetné a magyar kormány is fontolóra, hogy részéről viszont mi a tennő. Sem a helyi díjszabás feletti önálló rendelkezési jogunk, sem actio szabadságunk egyáltalában nem érintett arról, hogy a magyar forgalmi politika sérelmet szenvedett volna, szó sem lehet, hanem igenis arról, hogy elérjük annak segélyével, ami hazánk érdekében csak elérhető. — Tórs köszönetét fejezte ki a miniszternek felvilágosításáért, a melyeket a bizottság is köszönettel vett tudomásul.

Országgyűlés.

Budapest. Febr. 18.

A consuli bírások törvényjavaslata fölött a vitát ma folytatta a képviselőház. Az ülés elején Thaly Kálmán beszélt arról, hogy a magyar consuli bírakat a keleten milyen szívesen fogadnák, s egyuttal konstanti-

résleges működése a duozidegrendszer folytonos, sőt fokozott tevékenység mellett.

Dr. Tissié szerint ama hatás, melyet az álmok az alvó egyén lelkére tesznek, nem mulik el nyom nélkül a felébredés után sem.

E hatás természetesen különböző; majd nagyobb majd csekélyebb, de kétségtelen. Az ifjú például kedveséről álmodik és ez álmok tartós hatása lesz, mert táplálja, növeli szenvedélyét. — Hányszor találkoztunk fiatal leányok alatt, hathatós támogatása mellett nem találnak e vevőre és szorgalmas tanulmányozásra az újabb és leujabb kiadású „Egyiptomi Álmoskönyv”-féle remekművek példányai ezer meg ezer számban?

A mily nevelésgeseknek és egyuttal száználomra méltóknak tartom azonban a szegény lutrinéket és bácsikákat, kik minden álomképből biztos nyeresémmel kecségető számokat kombinálnak, s azok megrakására pazarolják keservesen összezsugorított filléreiket, ép annyira tuilépnek a rendes határt, ha az álomoknak az ébrenléti állapotára vonatkozó jelentőségét egyáltalában és kerekén tagadni akarnók.

Mert tapasztalati tények szólnak az ellenkező nézet mellett. Ugyanis tán mindnyájunknak volt már egy-egy oly álma, mely később — részben vagy egészben — csodálatos módon megvalósult, avagy oly elmúlt dolgokról emelte föl a fátyolt, melyek már a feledés homályába merültek volt.

Igaz, hogy alvások a lelki tevékenység az agyidegrendszer kimerülése következtében gátolva van, de e gátoltság a mély alvásban sem mindenkor teljes, és az álom tulajdonképpen nem egyéb, mint lelki életünknek ezen

nápolyi élményeiből is elmondott egy-kettőt. Utánna Polónyi Géza nyújtott be egy rengeteg hosszúságú határozati javaslattal a törvényjavaslat ellen, egy még rengeteg hosszúságú beszéd kíséretében. E két beszéd hallgatása alatt annyira kimerült a szélbal, hogy kedvéért az elnöknek öt percnyi szünetet kellett elrendelni.

A szünet után Bekics Gusztáv kezdett beszélni. Magas parlamenti színvonalon állott a beszéde. Az eszmék önmaga által tört csapásán haladva, végig vezetve a hallgatóságot a consuli bírások minden fokán; s először theoretikus és elvi, azután pedig gyakorlati szempontból fejtekte ki, hogy a consuli bírások jelenlegi szabályozására egyedül a törvényjavaslat által megjelölt mód lehetséges. A szabadelvű párt élénk helyesléssel kísérte Bekics beszédét s végül többen üdvözölték a szónokot.

A consuli bírások vitáját ezután a holnapi ülésre halasztották, s Baross Gábor kereskedelmi miniszter válaszolt az államvasuti tarifa-ügyben Polónyi Géza által hozott intézett interpellatióra. Ez rövid idő alatt a harmadik interpellatio ugyane tárgyban s így teljes joggal fejezhette ki Baross azt az óháját, hogy jobb lett volna ily kérdésekkel az idő szerint nem fordulni hozzá hanem türelemmel megvárni, míg egy a kormány mint a törvényhozás befejezett tárgyalásokkal állanak szemben. Különös tapintattal kellett Barossnak nyilatkoznia, de a miniszternek sikerült e tapintat teljes megővése mellett is teljes határozottsággal nyilatkozni arra nézve, hogy az árutarifá hatályát nem terjesztette ki osztrák árukra. Kudarcot a vasuti politika nem szenvedett, mert nyers terményeinknek a nyugoti piac is megszerzetett.

A miniszter válaszáat a ház egyhangú helyesléssel vette tudomásul.

Az ülés végén Andrássy Manó gróf a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez intézett interpellatióban amaz óhajának adott kifejezést, hogy az esztergomi érsekség és hercegprímási méltóság székhelye Budapestre tétessék át. Csáky Albin gróf miniszter azonnal válaszolt az interpellatióra s kijelentette, hogy ugy a állam, mint a katholicus egyház érdekében állónak tartja, hogy a hercegprímási székhelye Budapestre tétessék át. A kérdés megoldására legalkalmasabbnak tartja azt az időpontot, mikor a hercegprímási szék üresedésén van s a miniszter elárulhatja, hogy már is elrendelte a kérdés előleges tanulmányozását. A ház nagy örömmel vette tudomásul Csáky válaszáat.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Az álmokról.

A lélek alvás alatti működésének, a legkülönbözőbb képek bámulatos alakulásának, egy szóval az álomnak titkos gépezetéről még mindig nem sikerült a rejtelmes fátyolt egészen levonni s az ok és okozatbeli összefüggést minden irányban kifürkészni, határozottan és világosan kimutatni.

Annýt azonban már biztosan tudunk, hogy a mit azelőtt egyszerűen a képelem esodás játéknak nyilvánítottak, s a miben sőhajtozó szerelmek gyakran boldogságukat lelik, legkevésbé sem tekinthető holmi teljesen értelmetlen tüneménynek, mert hiszen orvosok és pszichológusok, a lelki élet működésének alapos megfigyelői és mély tudományu magyarai körülből megegyeztek abban, hogy az álmokképek voltaképpen oly kisebb és mulékony jelenségek, melyek nagyobb mértékben és állandósulva már a „lelki betegségek” gyászos kategóriájába tartoznak.

Ilyetén nézetet vall dr. P. H. Tissié francia orvos is, ki Párisban F. Alcan-nál ez idén megjelent „Les rêves” című munkájában kimutatja, hogy az idegrendszer megzavart állapotával együtt járó betegségeket határozottan tipikus álmok kísérik és hogy a tulságosan zavart álmokképek az örültség előjeleinek tarthatók.

Az említettem müben rendkívül érdekes adatokat olvashatunk az álmok jelentéséről, illetőleg arról, hogy minő összefüggést és vonatkozást találhatni az álmokképek s az ember ébrenléte között.

Az osztrák képviselő választások.

Febr. 17.

A német liberálisok actiójáról a közlegő képviselő választások alkalmából Bécsből írják a „Pester Correspondenz“ utján a következőket:

A német liberális párt megtartotta a coriuseusok közgyűlését, kibocsátotta választási felhívását, programot adott, dagadó vitorlakkal utra kelt a politikai actio magas tengerén. Ezuttal egész eljárását államférfianak, okosnak, belátónak és mértékletesnek lehet mondani s megérdemli, hogy siker koronázza. Minden különös emphase nélkül, de minden szörszálhasogató akadékoskodás nélkül is, mely oly sok ellenséget szerzett neki, eltagadja a német-liberális párt a helyzetet, melyet gróf Taaffe, ha talán nem is az ő kedvéért, de tagadhatlanul az ő előnyére teremtett. Nem rohan bele vakon, mint vad a kelepcebe, de a csökönys ló szerepébe sem esik, melyről levették az ellenzöt és semmikép sem akar a hidra lépni.

Ez egy kissé drasztikus hasonlat nem tölök származik, de igen találó volt, mikor ugyszólván hivatalosan csinálták abban az időben, mikor gróf Taaffe — engesztelő s egyeztető — működése kezdetén — ugyanazon állásponton volt, mint ma, sőt néhány határozottan német-liberális színezetű ministere volt kabinetjében; az „alkotmánypárt“, a mai német-liberálisok akkori egyesülete pedig az ellenzék quand même talajáról éppen nem akart mozdulni s így a kiengesztelési ministerium mindinkább jobbraszorította, míg az csakugyan eljutott ahoz a meredélyhez, melytől gróf Taaffe az osztrák érzelmi németek egyformán megrettenve akarnak visszahúzódní.

Tehát a német ellenzék sokat tanult és sokat felelt s ma sok megpróbáltatás által megtisztultan lép az uj actio. Dunajewsky elbocsátását s a „Wiener Zeitung“ sokat említett és sokra hivatott cikkeit még nem veszi a kanyaradó Taaffe tényeként, de az azokban kifejezett symptomákat elismeri bizalomkelteknek. És midőn a német-liberális párt a „Wiener Zeitung“ cikkével oly programot állít szembe választási felhívásban, mely a kormány emanatis tartalmának egyetlen pontban sem mond ellen, sőt inkább egész lényegében tökéletesen alkalmasnak látszik, hogy az ama cikkek felállított kerestet megfelelően betöltsé: már rá lépett a leendő megegyezés arany hidjára.

Most minden a választások eredményétől függ. Ha a hévvel felkeltett osztrák érzelmei aspiciumai alatt a választásoknál győz az államfenntartó eszme, akkor a trónszédben bizonyonyal benne lesznek, vagy legalább felajánlataknak általa ama bizonyítékok, melyeket a német szabadelvűek követnek, mielőtt tényleg követik a kormányt.

Azután pedig, dacára annak, hogy a pénzügyminiszeri állás már dr. Stenbachnak adatolt, akad a kabinetben hely a németliberális párt legalább két coryhausa számára, mondjuk pl. Chlumetzky számára (lehet Börenreither is) a földmívelésügyi miniszerség, Plener számára egy német honfitársi miniszerség.

Ugy, mint Zaleski a lengyeleknek és Prazak a cseheknek. Mert arról, hogy a nemzetiségtől elvegyenek valamit abból, a mit már bírnak, szó sem lehet; ha tehát Taaffe, Gautvet, Bacquehem és Welsersheimb színteleneknek, Schönborn és Chlumetzky kissé nemzetiségieknek lennének tarthatók, akkor a többi háromnak határozottan kellene képviselni az állam vezető három törzsét. Erről már lehet beszélni!

esetről és az álom idézte aztán elő a szunynyadó emlékezet fölébredését. Az illető álomban látta s egyuttal hallotta atyját, a mely körülmény eléggé mutatja az álomnak és a káprázatnak (hallucinatio) közeli rokonságát. E rokonság mellett még jobban bizonyít a következő eset, melyet Bernheim orvos beszélt el a Párisban legutóbb tartott ama nemzetközi kongresszuson, mely a kísérleti és gyógyítástani hipnotizmus kérdéseivel foglalkozott.

Egy teremben tizenkét beteg feküdt, részint természetesen, részint hipnotikus alvásban. Az egyiket felköltik és nála egy állítólag tegnap lefolyt esemény káprázatát állítják elő. A beteg felveszi a sugallást és éber állapotban kész megesküdni arra, hogy ez említett esemény szemei előtt folyt le. De a legesodálatosabb az, hogy ha felébresztik a többit, kik ama jelenetnél javában aludtak s őket ama költött esemény felől kérdezik, ők is emlékeznek arra és szintén készek azt bizonyítani.

Lássuk már most a beteges álmok fejezetét, melyek vajmi gyakran az u. n. élénk álmokból szoktak fejlődni. Heraklit szerint az ébrenlévőknek csak egy közös világuk van, de minden alvó saját külön világba vonul. Marcario orvos egy özvegyről tesz említést, ki ki négy éjszakán egymásután hallott egy hangot, mely felszólította őt leánya meggyilkolására. Az özvegy ébren iszonyattal borzadt vissza e gondolattól, mely azonban lassanként rögeszméjévé vált, a gyilkolásra felhívó szótart folyton füleiben hangzott s a szerencsétlen asszony végre is megölte gyermekét.

A beteges álmokról irt tanulmányában beszéli el Raurer párisi orvos, hogy egy nőt abban a pillanatban fogtak meg, mikor a

Női kereskedelmi tanfolyamok.

— febr. 18.

A nők keresetképeségének új tér fog nyílni a női kereskedelmi tanfolyamok létesítésével, melyeknek életbeléptetésére a közoktatási és kereskedelmi minisztériumban előkészítő intézkedések vannak munkába véve. A nők kereskedelmi irányban való kiképzését azon általános szemponton tul, mely a tisztességes megélhetési módok szaporítását teszi kívánatossá, még különösből indokolja az ipartörvény azon rendelkezése is, mely szerint kereskedői és iparüzlet folytatására nő is föl vannak jogosítva; e szerint gondoskodni kell arról, hogy a nők ilyen esetekben kellő szakképzettséggel bírnak az üzlet önálló vezetésére.

Kereskedelmi tanfolyamok nők számára eddig magán kezdeményezés folytán csak három helyen vannak berendezve: Budapestén egyik polgári iskolával kapcsolatban, továbbá Székesfehérváron és Sopronban az ottani kereskedelmi akadémiák mellett. Ezen tanfolyamok azonban kezdetleges szervezettel bírnak és csupán magán jellegű intézmények.

Ezentul a női kereskedelmi tanfolyamok a szakoktatás céljának megfelelően alkotott és a kormány által megállapított szervezettel lesznek ellátva; a tanterv és a hivatalos ellenőrzés szabályzatot nyer és a tanfolyam végzése kvalifikációt nyújt kereskedelmi és iparágak vezetése körüli szolgálatokra.

A tanfolyamok életbeléptetése már a legközelebbi tanévben bekövetkezik. A szakirányú képzés kiterjesztésére fontos reform szerint női kereskedelmi tanfolyamok olyan nagyobb városokban fognak létesíttetni, melyek fejlettebb iparüzlettel bírnak és kereskedelmi tekintetben emporialis jelentőségűek és ahol a leányok képzésére már eddig is magasabb fokú tanintézetek vannak.

Ilyen női kereskedelmi iskola Debreczenben, Szegeden, Kolozsvárt is fog fölláttatni.

Napi hírek. Tájékoztató.

Korcsolyapálya a Margit-fürdőben és a Nagyerdő nyitva reggeltől estig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit-fürdő“ nagytermében.

Múzeum a kollegiumban nyitva vasárnaponként délelőtt 10-től 12-ig.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 2-7-ig.

Febr. 20. Hajdumegye közgyűlése.

Febr. 22. Közönség-egylet közgyűlése.

Febr. 22. Ipar és kereskedelmi bank közgyűlése.

Febr. 22. A debrec. keres. ifjak egyletének közgyűlése.

Febr. 24. Reményi Ede hangversenye.

Márc. 1. „István“-malom közgyűlése.

Márc. 1. Honvédegylet közgyűlése csizmadia színben.

Márc. 1. Csikótelepbe való beiratás határideje lejár a városgazdai hivatalban.

Márc. 1. Podrász és borbély segédek bájja.

Márc. 1. Debreczeni takarékpénztár közgyűlése.

Márc. 22. Debreczeni helyi vasút közgyűlése.

Márc. 22. Tisztviselők egyesületének közgyűlése.

Márc. 29. Gr. Zichy Géza fogadtatása és hangverseny a színházban.

Márc. 30. Gr. Zichy Géza jubileuma.

Szajnába akart ugrani. Tizenkét napi időközben már harmadszor akarta magától erőszakal eldobni az életet. — Hosszas kérésre a szegény nő, kinek könyei pataként folytak, elmondta, hogy mi indította őt az öngyilkosságra. Övének gyengéd szeretetéről — ugymond — meg van győződve. Férje és gyermekei nagyon jók irányában, s őket csak dicsegetéssel említheti. Am egy éjjel azt álmodta, hogy férje válni akar tőle. Ez az álom oly bántatba döntötte, hogy semmiképpen sem tudott megvigasztalódni és inkább meg akart halni, mintsom gyötrelmét még tovább is viselni.

Sauvet és Moreau tursi orvosok egy fiatal festő esetét közzölték, kinek álmban látomásai voltak és hangokat hallott, melyek őt nevének és gyermekeinek meggyilkolására biztatták. Eleinte nem igen törődött ez álmokkal, de később lassanként ezek kezdtek uralkodni lelkén s a szerencsétlen utóljára vallási örületbe esett. — Az imént említett orvosok hosszu és beható megfigyelés után arra a meggyőződésre jutottak, hogy az illetőnek ébren sohasem voltak káprázatai, s mindaz iránt, a mi álmaival nem függött össze, a legtermészetesebb értelmet tanusította, minden más dologban a józan ész szerint viselkedett, tehát a szó szoros értelmében az álmodozás áldozata volt.

Látni való, hogy az álmok sokkal veszedelemesebbek lehetnek, mintsom sokan gondolnák. S ámbátor előfordulhatnak szép és kedves álmok is, melyeket tán nem szivesen nélkülöznénk, mindenesetre a legjobb és legégszégesebb az, ha semmit sem álmodunk.

— A Gróf Zichy Géza jubileumának programmjában egy kis változás lesz, míg pedig közözhajtás folytán. A bankett ugyanis nem közvetlenül a matinee után lesz, hanem este 8 órakor, még pedig azért, mert városunk intelligens nő közönsége azon óhajításnak adott kifejezést, hogy a banketten részt akar venni, a mi husvét napján délelben nem történhetné, míg az esteli banketten való részvételben mi sem akadályozhatjuk őket. Igy aztán az estére tervezett báli elmarad, a mivel egyuttal nem marad el a tánc is, mert mint rendszeren történni szokott a bankettezők tánczra fognak perdülni a bankett után. Azt hisszük, hogy a program e csekély változásának csak örvendeni fog a jubileumi ünnepekre készülő közönség.

— Királyi táblai elnökök a miniszternél. Az ujonnan kinevezett kir. táblai elnökök tegnap tisztelegtek Szilágyi Dezső igazságügyi miniszternél.

— Tandíjmentesség a táblai tisztviselők gyermekeinek. A vidéki kir. táblákhoz Budapestről kinevezett tisztviselők középiskolák gyermekei erre a tanévre már a fővárosi iskolákban megfizetik a tandíjat. A kultuszminiszter azért most körültekintőleg figyelmelt a kir. tankerületi főigazgatókat, hogy ezek a tanulók májusban tandíjmentességgel vétessenek föl a vidéki középiskolákba.

— Baross — a főváros díszpolgára. Nagy mozgalom indult meg a polgárság körében, hogy Baross Gábor minisztert érdemeiért Budapest főváros díszpolgárává válasszák. Ez iránt kérvényt adtak be a fővárosihoz, melyet százhetven tekintélyes fővárosi bizottsági tag irt alá.

— Jogászok táncestélye. Március hó 19-én, Csütörtökön a „Bika“ dísztermében a debreczeni jogászok fényes táncestélyt rendeznek, melyre a meghívók a jövő hét első napján szeptémlétekn. Ugy meghívók iránt, mint más egyéb, a táncestélyre tartozó dolgok végett értekezni lehet a rendes bizottsági irodában Nagyujtöza 1691 számú házában.

— Az árok-utcai kisdudóvódában rendszeresített óvodái állás betöltésére vonatkozó pályázati feltételeket ma tárgyalta a tanács. A pályázati kérvények március 15-ig adandók be.

— A debreczeni ügyvédi kamara részéről közhírré tétetik, hogy Lenthe Kálmán ügyvéd H. Szoboszló székhelylyel, dr. Spitz Lajos ügyvéd Kis-Várda székhelylyel a kamara lajstromába felvétetett és Ig m á n d y Mihály hajdunánási ügyvéd elhalálozás folytán, a kamara lajstromából kitöröltetett s irodája részére dr. Nagy Gábor hajdunánási ügyvéd rendeltetett ki gondnokul.

— Dalestély. A debreczeni „Munkás dalegylet“ 1891. év február hó 28-án, szombaton a „Margit“ fürdő dísztermében saját pénztári alapja javára Kis Pista zenekara közreműködésével táncczal egybekötve dalestélyi rendez, Kubacska István egyleti karnagy vezetés mellett a következőkkel: 1. „Szózat“, 2. „Népdal“ Papp Dezsőtől. 3. „Dalünnepe“ Therntől. 4. „Népdal“, Lánytól. 5. „Király induló“ Hubertől. Belépti díj személyenként 50 kr. Kezdeté 8 és fél órakor. Egyleti alapító és pártoló tagok szab. díjeiket használhatják. — A szabadjegy 2 személyre érvényes. Felülírtettek közönséget vétetnek s hirilapilag nyugtatnak. Jegyek előre válthatók: Mihalovits István ur győgyeztetésében a városházával szemben, Zech József urnál a „Rózsabokorhoz“ címzett vendéglőben (Kisujtöza), Kovács József ur szabó üzletében (Teleky-utca).

— Halálozás. Tegnap lapunkban megemlékeztünk Főrián János asztalosmesterről, ki hirtelen halállal hunyt el. Temetése ma délután ment végre nagy részvét közt. Gyászjelentése következő: Málly fájdalommal jelentjük a legjobb férj, testvér, jó rokon és hű barátának néhai F ő r i á n J á n o s n a k folyó hó 17-én, déli 12 órakor, életének 54-dik, boldog házasságának 24-dik évében történt váratlan elhunytát. A megboldogult kedves halottunk hűlt tetemei folyó hó 19-én délután fél 3 órakor, Mester-utcai 1375-ik számú háztól, az ev. ref. gyászszertartás szerint, a Nagytemplomban tartandó rövid ima után, fognak a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre összes rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1891. Február 17. Özv. Főrián Jánosné, szül. Antal Róza; Anyósa: Antal Gáborné, szül. Bodnár Juliánna; Sógorai: Bán József, nejevel Antal Emmával; és gyermekekkel: Antal Imre, nejevel Bihari Erzsébettel; és gyermekekkel. Testvérei: Főrián Terézia, férjével Nagy Sándorral; Főrián Karolina, férjével Lux Imrével és gyermekekkel; Főrián Erzsébet, férjével Tömörly Józseffel és gyermekekkel; Főrián Juliánna és Mária; és a többi rokonok nevében is.

— Elhalasztott fegyvergyakorlat. A debreczeni születésű s 1890-ben sorozott honvéd pórtartalékosok bevonulása 1891. március 2-dikáról október 6-dikára halasztották.

— A kereskedő ifjak estélye. A kereskedő ifjak önképző-egyesülete által tegnap este rendezett felolvasási estély kitünően sikerült. — Az egylet összes termei zsufolóság megtelek intelligens hallgatósággal, a melynek nagyobb részét a szép nem képezte. L o v á s z Jánosnak felolvasása „A vis-á-vis“ kitünő jó benyomást gyakorolt a hallgatóságra,

a mely azt feszült figyelemmel hallgatta és zajosan megtapsolta; hatással szavaltá továbbá Glü e k Antal Kiss Józsefnek „Simon Judit“ ját, a mely után L o n d e s Elek tartotta a közönséget kitünő derült hangulatban Arany János „Jóka ördöge“ elszavalásával, ugy hogy a közönségnek zajosan kitünő tapsára még elszavaltá „A légy“ című humoros költeményt is. A d a l á r d a a műsor közeit a töle már megszokott szabatossággal töltötte be. Minden tulzás nélkül bevalhatjuk, hogy a közönségnek alig volt kedve a kitünő szórakozás után a termet elhagyni.

— Az öngyilkos jelölt szusterlegény Kovács László, a ki pár héttel ezelőtt előbb munkaadója, Nemes Gábor felesége ellen sikertelen gyilkossági merényletet követett el, azután a maga szájába lött revolverével, már kiépült sebéből s ma a II. ker. rendőrkapitányság átadta a kir. ügyészségnek.

— Reményi Ede tegnapelőtt haza érkezett. Lelkes fogadás várta. Régi barátai, ismerősei és tisztelői várták, lelkes éljenzéssel fogadva a vonatot, melyen jött. A peronnon sorakoztak az üdvözlő küldöttek: a Petőfi-társaság, nemzeti zenede, honvéd-egylet, filharmoniai társulat, budai zenekademia, az orsz. daléregylet, budai darlárda, a zenetanárok és az egyetemi olvasókör tagjai. A küldöttek vezetői, melegen meghatóttan üdvözölték rövid beszédekkel, melyekre a művész megindultan válaszolt. Aztán éljenzések közt mindnyájan elkérték a „Hungaria“ fogadóban levő lakására. Tegnap délután 4 órakor Reményi díszes korszorut tett a Petőfi szoborra. A művész ma már megkezdí vidéki hangverseny-körútját.

Összesen 36 hangversenyre van lekötve s így Budapestén március 4-diki hangversenyét kivül többet nem adhat. Csak a nagyhetet fogja Budapestén tölteni családja körében s ekkor lesz a tiszteletére tervezett nagy díszbankett is. Április 18-ika után hagyja el Reményi ismét hazáját.

— Megfelebbezett közgyűlési határozat. A vágóhid építésére vonatkozó közgyűlési határozat ellen négy föllebbezés adatott be. A sertés vágó és mészáros társulatok, valamint a m. kir. méntelep parancsnoksága a közbiztonság város nyugoti oldalán való építés ellen appellálnak. Komlóssy Arthur és társai pedig, a kik a nyugoti oldal mellett szavaztak, a határozat azo része ellen élnek felfolyamodással, a mely idegen szakértők kiküldetését helyszíni szemle végett mellözi.

— A ref. felső leányiskola házának tervei ma kerültek a városi tanács asztalára. — A tanács a tervek véleményezés végett kiadta az építészeti és szépítészeti bizottságnak, hogy a szakvélemény alapján jóváhagyását adhassa ezen tervek szerinti építkezéshez, a melyet a tisztántuli egyházkerület és Debreczen város egyenlő segítségével a debreczeni ref. egyház fogantatott, mint a leányiskola fenntartó testülete.

— Elöléptetett vasuti tisztviselők. A m. kir. államvasutak hivatalonkai karában nagy-mérvű előléptetések voltak. — A debreczeni üzletvezetőség alá tartozó s Debreczenben lakó vasuti tisztviselők közül következők léptettek elő: Lesska Ferencz, Ollé Elek, Henczel Lajos, Urbányi Gusztáv, Radó József, Budai Zsigmond, Tárnok Sándor, Csia Sándor, Ujhelyi József, Csikvári Antal, Mauchs Imre, Karenovics Gyula, Buldach Lajos, Somogyi Henrik, Csáky Alajos, Nagy János, Nagy Imre, Kazay Ferencz.

— A Szegényalpaczi család részére pótlólag még 2 frt érkezett a IV. ker. kapitánysághoz Geréby Fülöpné 6 nagyságától a küldemény rendeltetési helyre szállítatván, a gyűjtés bezarattott.

— Tűz. Gondatlanság miatt ma csaknem tűz támadt a városházán. A légszivárgatás csövét melegítették így ellen a padláson miközben a tűz az egyik gerendában tüzet fogott. A gyorsan értesített tűzoltóság elejét vette ez esetleges nagyobb szerencsétlenségnek.

— A debreczeni dalegylet március 8-án d. u. tartja évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében.

— A szegényalpaczi javára az uj évi üdvözetek megváltásából az idén összesen 133 frt. 60 kr folyt be. Megváltott a közönség 85 db. 1 frtos, 486 db. 10 kros jegyet.

— A város menésének tenyész kezelését a gazda közönség egy része gyökeres változtatás alá akarja venni. A gazdák sokalják a menés fenntartási költségeit, a melyek évente 11—12 ezer forintra mennek a legelő adón kívül és nincsenek megelégedve a Nonius fajjal, a melyet a debreczeni viszonyokhoz nem alkalmasnak álltanaak. — ezen felfogás és türekvés már egyik múlt évi városi közgyűlésen is kifejezést nyert Polgári András részéről. — A gazdasági bizottmányhoz Jám-bor Ferencz, Vásári István és Polgári András múlt évi Deczemberben emlékiratot terjesztettek a város menésének kezelésére vonatkozólag. A bizottmány ezen munkálatot kiadta az emlitteken kívül Balogh Péter, Jóna István, Öry Mihály és Dely Mátyas urakkól álló küldötteknek azon utasítással, hogy annak alapján kezelési tervjavaslatot készítsenek. A javaslat elkészülvén azt a tegnap tartott gazdasági intéző bizottmányi ülés tárgyalás alá vette. — A terjedelmes javaslat röviden összefoglalva a következőket tartalmazza: A Nonius faj nem a debreczeni lótarló közönség

lemmel hallgatta és
ással szavalt továbbá
nek „Simon Judit”
e s z Elek tartotta a
hangulatban Arany
aválásával, úgy hogy
kítőre tapsára még
humoros költeményt
sor közeit a töle már
töltötte be. Minden
k, hogy a közönség
tűnő szórakozás után
suszterlegény Ko
éttel ezelőtt előbb
or felesége ellen si
nyeletet követett el,
ött revolverével, már
II. ker. rendőrkapit
yésztségnek.
napelőtt haza érke
árta. Régi barátai,
ták, lelkes éljenzéssel
en jött. A pererron
ldótségek: a Petőfi-
honvéd-egylet, a fiha
neakademia, az orsz.
da, a zenetanárok s
gjai. A küldöttségek
tan üdvözölték rövid
művész megindultan
köt mindnyájan el
adóban levő lakására.
Reményi díszes ko
orra. A művész ma
angverseny-körútját.
re van költőve s így
diki hangversenyén
t. Csak a nagybetűt
családja körében s
tervezett nagy dísz
ka után hagyja el
közgyűlési határozat.
onatköz közgyűlési
ebbezés adatott be.
s társulatok, vala
parancsnoksága a
ngoti oldalán való
Kömlősi Arthur és
ngoti oldal mellett
oa része elűe élnék
idegen szakértők
le végett mellőzi.
skola házában tervei
ács asztalára. — A
nyezés végett kiadta
i bizottságnak, hogy
óvágnagyság adhassa
zéshez, a melyet a
és Debreczen város
brecezeni ref. egyház
skola fenntartó tes
tisztviselők. A m.
oki karában nagy
ak. — A debreczeni
s Debreczenben lakó
következők léptettek
Ollé Elek, Henczel
Radó József, Budai
dor, Csia Sándor,
Antal, Mauchs Imre,
h Lajos, Somogyi
agy János, Nagy
család részére pótló-
IV. ker. kapitány-
é ő nagyságától a
elyre szállíttatván,
g miatt ma csaknem
A légszuszítógátás
y ellen a padláson
gerendában tüzet
tesített tüzoltóság
gyobb szerelését-
gyelet márczius 8 án
gyűlést a város-
vára az új évi üd-
idén összesen 133
áltott a közönség
kros jegyet.
k tenyész kezelését
ze gyökeres változ-
gazdák sokajlák a
t, a melyek évente
enek a legelő adón
legédeve a Nonius
zeni viszonyokhoz
k. — Ezen felfogás
t évi városi közt
Polgári András
bizottmányhoz Jám-
és Polgári András
mlékiratot terjesz-
kezelésére vonat-
munkálattal kiadta
Péter, Jóna István,
s urakból álló kül-
t, hogy annak alap
t készítsenek. A
tegnap tartott gaz-
ülés tárgyalás alá
javaslat röviden
et tartalmazza: A
ai lórtartó közönség

azon osztályának való, a melynek a Horto-
bágyon kívül más legelőterülete nincs. Elke-
rülhetetlenül szükséges, hogy a jövőre a
lőtenyésztés a hortobágyi viszonyokat
megszokott régi, spanyol eredetű faj ménék
által eszközöltessék. A városi ménés kezelése
pedig ne emészessen föl évről évre nagyobb
összeget, mint a mennyit maguk a csődörök
érnek, tehát a kezelés és a fenntartás költsé-
gei lejjebb szállítandók. A javaslat, tekintet-
tel azon körülményre, hogy a debreczeni gaz-
daközönség évente nem állít többet a horto-
bágyi legelőre 1000 db. kanczát, egy-egy
fedező ménre 30 db. kanczát számítva, az öt
ménésbe összesen 35 db. ménit kíván beosz-
tatni. A mén állomány szaporítása, felfrissi-
tése végett szükséges 40 db. anyakancza, a
melyek után évenként 26 db. csikó várható.
— Így nem csupán a ménék fölváltása volna
lehetséges, hanem időnként jó áron való el-
adásokkal jelentékeny bevételre számíthatni.
— A kancza állomány a javaslat kombiná-
lása szerint minden tavaszon 11 db. egy éves,
8 db. két éves, 7 db. három éves, 6 db. négy
éves kancza csikóból, 40 db. anyakanczából,
összesen 72 dbból állna. A csődörállomány
pedig ugyanannyi méncsikóból és 35 db fedező
csődörből, összesen 67 db. ménből. — Ezen
139 db. állomány még a város fogataiba való
lovakat is szolgáltatná. — A nyári kezelést
illetőleg javasolják, hogy a kancza ménés
a máti talmasra vagyis a törzsgulya já-
rásra tétessék át, a hol csikós lakás és anya-
kancza istálló építendő. — A máta megetti
ménés járasa pedig a Ludason túl legyen a
bucsi telken. — A kancza csikók csapatja
nyáron a csikótelepen legelne. A csődör esi-
kó az ökor földön a gazdaközönség csődör
csikóival együtt; összele behajtatnának ha
szükség lenne rá, az epreskertbe, vagy a
folyóba a sarju letakarítása után. — Télen
az anyakanczák és kancza csikók a Mátán, a
fedező ménék a folyóban, a választott csikók
nemi különbség nélkül az epreskertben tar-
tandók. — A javaslat többi része az abra-
kolásról szól s azt meglehetősen korlátozza.
A ménés jelenleg 221 dbból állván, ebből erős
selejtezés után 82 db eladandó és ezek árából
a kancza lovak számára a Mátán istálló építendő.
A cifra ménésbe be nem fogadható kanczák
ellátására a gazdaközönség három éven felüli
és bíráli bizottság által felülvizsgált ménlovai
alkalmazhatók legyenek. A ménés kezelésének
vezetésére 8 tagu bizottság alakítandó, mely
egy tanácsnokból, négy lórtartó polgárból, a
kit a gazdasági bizottmány választ, a város-
gazdálól és két állatorvosból áll. A ménés
évi fenntartása, a javaslat szerint 5289 frtba
kerülne, míg ma a kezelés és élelmezés
11333 forintot emészt föl. — A gazdasági
bizottság ezen javaslatot kevés változtatás-
sal elfogadta. A Nonius fajtál való keresztel-
ést azonban, — miután annak czélszerűsége
még úgy sincs egészen kipróbálva, —
nem véleményezi végképen beszüntetendőnek
— Elfogadta tehát azon közvetítő indítványt
hogy a Carou nevű híres spanyol mén ivadé-
kaival a kanczák egy negyed részének faji
jellege tisztán fenntartandó.
— Milyen mélyen fagyhat a föld? Több
tudós fáradozott annak megállapításán, hogy
milyen mélyre fagyhat a föld s kutatásaiban
a következő eredményre jutott: Jakutskban
a föld állandóan 127 méter mélységig van
megfagyva. Ray északsarki utazó a Barow-
ton, a Baffinöldtől északra, az arktikus
Észak-Amerikában 10 méter mélységben 20
fok hideget talált. Összehasonlító vizsgálatok
nyomán fel lehet tenni, hogy a hideg minden
38 méter mélység után egy fokkal csökken.
Ennek alapján Ray a sarki tenges fenékjégé-
nek mélységét 430 méterre becsüli.
— Hurkaestély tartatik ma este Kemény
Jánosnak czegléd utcán levő „Kis pipa” czi-
mű vendéglőjében, mely kitűnő magyar kony-
hájáról s jó boráról messze vidéken isme-
retes.
— Biharmegyei hírek. — A kisded-
óvási törvényjavaslat ellen ma
négygyűlést tart a belényesi és m. csékei
választó kerület oláh polgársága. A mozgalom
élen két oláh pap áll. — A nagyváradi
országgyűlés tanácskiállítás
végrehajtott bizottsága a bejelentés határidejét
f. évi április 30-ra, a tárgyak beküldését aug.
1-jére tűzte ki. — Gyannus fiatal em-
bert tartóztattak le Nagyváradon, a ki Pataki,
Abrányi nevek alatt szerepelt mint képes
folyóiratok és lapok rajzolója. Végre türedel-
mesen bevallotta, hogy ő tulajdonképen lóptó
sz. miklósi születésű Grubovszky Márton s
katonaszökevény az Eperjesen állomásozó 67
sz. gyalogezredből. — Bórraktár szü-
vetkezést szándékoznak létesíteni a nagyvá-
radi borból dolgozó iparosok.

Színház.

(K.) Hantallerné Pauli Mariska urnő a szegedi
színház énekesnője tegnap kezdte meg szinpa-
dunkon három estére terjedő vendégszereplé-
sét. A fiatal művésznő, még alig két éve van
a színészetnél, s e pályán már is oly rendkívüli
előhaladást tett, hogy mint operette prima
donna, a vidéki énekesnők hirnevessébbjei közé
tartozik. A szegedi színháznak kényeztetett
kedvence, a mit tegnapi fellépte után nagyon
is érthetőnek találunk. Hantallerné kedves,
szeretettelő, megnyerő jelenség, játéka fürge
eleven és szerepéhez alkalmazkodó, jellemző;
éneke biztos és könnyed, hangja kisterjedelmű,
de csicsérgő, és csodálatosan üdén csengő.
„A szegény Jonathan”-ban játszotta
Mollyt, ezt a fürge szakácsnét, ki hatalmas
coupletjeivel a másodrendű szerep daczára
is teljesen előtérbe nyomul, s a figyelmet egé-
szesen magára vonja. Megjelenésekor a nagy-
számu közönség zajos tapsal üdvözölte a
vendéget, különösen a „Házi-zenekar” tüzelt,
hévvel, vörrel előadott kettősével aratott oly
nagy sikert, hogy e coupletlet háromszor is
meg kellett újránia.
Ugy halljuk hogy közte és Leszkai kö-
zött alkudozások folytak, melyek azonban nem
vezettek eredményre, mert a művésznő Kre-
csányihoz volt kénytelen szerződni. Nem akar-
juk hinni Leszka uról, hogy a szerződés
anyagi differenciák hiúsították volna meg;
tény az, hogy van okunk sajnálni, hogy e
kedves művésznő a jövő télen nem a deb.
színház primadonnája lesz. Pedig de szívesen,
nagy örömmel üdvözölte volna őt a közönség.
A vendégművésznő ma a „Suhancz”-ban
és holnap a „Náni”-ban lép fel, s fellépteit
iránt nagy az érdeklődés.
* * *
A debreczeni primadonna. A „Budapesti
Hirlap”-ban azt olvastuk, hogy a debreczeni
színházhoz, illetőleg Leszkai szinigazgató-
hoz a jövő télire énekesnőnek Pajor Emilia
szerződött. Pajor Emilia 10—12 év előtt már
volt énekesnő Debreczenben, azóta sokat na-
ladt, a mult nyáron sokat olvastunk róla,
mikor 18 éves leánykáját az apácák el akarták
szöktetni. — Mindazáltal Leszkai ur részéről
annak kijelentésére kerettünk fel, hogy a
Pajor Emilia szerződésének híre nem igaz.
* * *
A jövő szezon hőszereplése. Azt beszélük,
hogy Leszka ur Szakács Andort, az aradi
színház tagját szerződtette a jövő télire hő-
szereplésnek. Ohajtnak, hogy e rozskaratu
hírelés épp úgy megzavartassék, mint a Pajor
Emilia szerződésére, mert Szakács hangtalan,
gyenge, vagy legalább is igen-igen közepes-
színész, a ki a debreczeni közönség igényeit
nem elégítené ki.
* * *
Kocsis Etel k. a., városunk szülötte, a
ki hosszú ideig volt a debreczeni színház tagja
s két év óta a zeneakadémiában tanult, — a
népszínházhoz lett szerződtetve kisebb operette
szerepekre 100 frt havi gageval.

Regény-csarnok.

Szent Cecilia.

(Olasz regény.)
Irtá: Antonio Barrili.
(Folytatás.) (32)

A kastély mintha ki lett volna cserélve és
a vidék szegény népe még jobban visszaemléke-
zett a Casellikre, mint valaha. De megemlékez-
tek Caselli anyja mellett a kis szőke grófnőről
is, aki Turinba utazása alkalmával nem valami
megelégedett arcot mutatott.
Nem kell itt elhallgatni, hogy mielőtt
elutazott, ajándékokat osztogatott szét a pa-
rasztok között. — Azt beszélték, hogy az
őreg Giovanni kisérletében egész Castagnetóig
ment, a meddig máskor soha sem ment, — s
miután a bérlőnek szeretetteljesen kérdés-
ködött egészsége és helyzete felől, szép rakás
pénzt osztott ki közöttük.
Emanuel gróf minden alkalmat került,
hogy Calistó szöbe ne jöjjön. Don Bernardónak,
ki egyszer vigyázatlanul diosérni kezdte
előtte, szárazan felelé:
— Láttam Turinban. San Giovanniba
jött, mikor a mennyegzőt tartottuk. Felismer-
tem s ő gyorsan eltávozott.
Calistó valóban volt Turinban, honnan
három vagy négy levelet irt nekem. — Epen
pénzt akart kölcsön felvenni, mikor a jegye-
sek a fővárosba értek. Jelen akart lenni a
menyegzői szertartásnál, ott volt a templom
hajójában, s ez rossz volt rá nézve, mert az
jobban fellobogott szívében, mint valaha, s
minden erős elhatározása füstbe ment.
Utolsó levelében azt mondta, hogy Pá-
risba megy. Mit teyem, miután tudomása volt
a jegyesek odautazásáról? Jobban szenvedjen
hogy nem látja? Vagy Cecilia szenvedjen, ha
látja? maga sem tudta, mit csináljon.
De a szív nem szokott okoskodni; s a
sors már kivetette már hálóját.
XIX.
E naptól kezdve Calistó nem irt nekem
többé, sem nem hallottam felőle hírt. Rossz

sorsban kellett neki lennie, mert egy évvel
később a Castagnetó bírtok eladott.
A kastélyban folyton egyhangu élet
uralkodott. Emanuel gróf ritkán ment ki, s
csak vasárnapokint látatá magát a vidéken,
hol borult arczkifejezése komor tekintete miatt
madrájerstőnek gondolták volt, ha nem ismer-
ték volna az őreg gavallért. Az őreg Giovanni
is mogorva volt, mint a kapufélla, s néma
mint a sir.
Alig hogy a nyár megérkezett, Di Car-
diana marchésa a kastélyba jött lakni fér-
jével.
Cecilia grófnő nagyon megváltozott egy
év alatt. Arca nyugodt, de halvány volt;
merengő areza, többnyire lesütve tartott
szemeinek réveteg pillantása, mint a ki gon-
dolataiba mélyedt, azt árulták el, hogy e szőke
fő felett sok vihar vonult el.
Nem tudom, igaz-e vagy nem, de azt
gondolom, hogy azok, kik sokat szenvedtek,
első tekintetre felismerhetők. Egésségese-
k mint ön, jó s iaben vannak, mint ön, moso-
lyognak, mint ön, egy barátságos és vig tár-
saság zsiabájában; de egy futó árny arczukon,
szemüknök sajtáságos járasa, mely ide-oda
tévendez, egy könnyen s majdnem észrevehe-
tetlen ráncz, egyszerre átváltoztatják arczukat.
Ugyanaz az arcz van ön előtt, de nem az a
kifejezés.
Csak a híres festők tudják e kifejezése-
ket és arczvonásokat összegyűjteni s egyetlen
ecsetvonással kifejezni. A kontárok nem szok-
tak figyelni e kicsinyiségekre s olyan képet
festenek, melyben minden vonás megvan,
gyakran hínen találva, de elrontják a köz-
sleges kifejezések által.
Sajnálandó művészet az ilyen. Azzal
az hűséggel fest, mit én inkább hűtlenség-
mondanék, keresi hogy szebb tegye, de nem
teszi kifejezőbbé. Azért esetlen személyei
vannak, melyek úgy mosolyognak a vásznon,
mint valami babák, s arczukon oly édes-bus-
kifejezés ül, mintha a köveket is szerelemre
akarnák gyulasztani.
(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

A sertésenyésztés jövedelméről.

A mezőgazdaságnak ezen ága, a piaci
árak állandó hanyatlása mellett, elnyomótnak
és jövedelemnélkülínek mondató, — s épen ezen
okból tüztet ki feladatule kérdéssel, tapasz-
tatalaimra támaszkodva, foglalkozni.
Több gazdátársam talán már azon gon-
dolattal foglalkozik, hogy az okszerűen kezelt
gazdaság állatállományának egyik kiegészítő
részét, a sertésenyésztést, tanácsosabb lenne
redukálni, vagy teljesen félbehagyni, mert a
sertés az év leghosszabb időszakában a ga-
bona szemekkel való étetést vagy ezt pótlando
hasznos értéket képviselő terménnyel és
táplálkozást igényli, hogy a fejlődésben és
tenyésztésben akadályozva ne legyen. Már
pedig a jól fejlődés és jól tenyésztés biztosí-
téka, a megfelelő tápláléknyújtás, minden
esetben tetemes kiadást igényel, melyet nem
minden esetben kárpótol az eladott állatok
értéke, épen a már jelzett nyomott árak miatt,
a szokásos egyszerű malacoztatás mellett.
Csak az általam alkalmazott tenyésztési
mód, melyet tapasztalásból merítve, nem kések
e helyütt ismertetni: teszi lehetővé, hogy a
költséges tartás daczára is jövedelmező legyen
a sertésenyésztés.
Mindenek előtt s koczanvelést tartom
fontosnak, mert tenyésztésre csak minden te-
kintetben jó természetű koczából származó
gondosan kiválasztott malacz alkalmas, mely
mint süldő a bugástól (párzástól) legalább 1½
—2 éves koráig óva van, hogy kellőleg kifej-
lődhessek csak az ilyen süldőből lett koczá-
tól várhatja a tulajdonos a befektetett kiadá-
soknak kamatozó visszatérítést, vagyis jöve-
delmet, még a mai rossz viszonyok között is.
A sertésnek szervezete elég szerencsésen
van alkotva, mert rövid négy hóig hordja
vemhét és kedvező táplálék mellett csakhamar
hajlandó újra a bugatásra, sok esetben már
a szoptatás ideje alatt is, amit, miot mindenk-
ialtal tapasztalt tény, nem szükség bizonyítá-
nom.
Ezen gyors tenyésztési procedúra lehető-
vé teszi azt, hogy egy évben kétszer mala-
coztassuk meg a jól kifejlett koczákat — az első
esetben a malacok felnevelésével, a második
esetben pedig azoknak 2—3 hetes korukban
való felhasználásával.
Az első felbugatást augusztus hóban
foganásitva, a malacok december hóra esnek,
ezen malacoztatás a szokásos újévi malacpez-
csenyésztásra szánjuk, felkeresve vele főváro-
sunkat, esetleg a provinciát. de még Bécsot
is, hol darabonként — már itthon megtisztított
állapotban — 3—5 frtig fizetik előre szerződött
biztos vevők.
A december végén szárazon maradt ko-
cza, jó tartás mellett, a bekövetkező első hold-
töltéssel rendszeren felbug és május havában
megmalacozik; most aztán azon malacokat,
melyeket tenyésztésre nevelünk, két hónapig
szopni engedjük és a koczákat a tarlókra,
különösen az árpa tarlóra bocsájtva, már au-
gusztus havában ismét felbugathatjuk.
Ezen minden nehézség nélkül keresztül-
vihető tenyésztési mód mellett a tenyészanyagba
befektett tőke kamatja és az évi tartás költsé-
ge visszanyerhető, sőt ezen felül tiszta jöve-
delem is marad és e körülményt a mamár nagy-
nyom is számitani kényserülő gazdátársaim
szives figyelmébe ajánlom.
Purgly Pál.

Debreczeni piacc.

Február 16. 17. heti vásár.
Szarvasmarha és lóvásár.
Felhajtott 16 770 db, szarvasmarha
1100 db. Eladott 16 198 db, szarvasmarha
469 db. — Az árak voltak: hizott ökör
240—300 frt. hizott tehén 140—200 frt. I.
rendű jármos ökör 250—400 frt. II. rendű
jármos ökör 180—220 frt. III. rendű jármos
ökor 140—180 frt.
Negyedű tiú 80—140 frt. Harmadű
tiú 60—100 frt. Rugott boryu 30—60 frt.
Az árak mindezeknél páronként érten-
dők. — Egy darab bika 60—180 frt. Egy
darab jó igasló 100—180.
—
Gabona és élelmiczikkek.
Buza egy métermázsza 7.40—7.60.—
7.80. frt. Kétszeres 6.60.—6.70.—6.80
frt. Rozs 6.40.—6.50.—6.60 frt. Arpa
6.60.—6.70.—6.80 frt. Zab 6.80.—6.90—
7.00 frt. Tengeri 6.30.—6.40.—6.50 frt.
Köles 5.80.—5.90—6.00 frt.
Liszt egy méter mázsa legfinomabb
14 frt. 40 kr. zsemlye liszt 13 frt. 80 kr.
fehér keuyér liszt 12 frt. 60 kr
barna keuyér liszt 10 frt. 40 kr.
Buza dara egy métermázsza 15 frt. ...
kr. Arpa kása egy métermázsza 19 frt. ...
kr. Borsó szépségi egy métermázsza
18 frt. ... kr. Lencse szépségi egy m.
m. 20 frt. ... kr. Bab (paszuly) fehér egy
m. m. 9 frt. — kr. Köles kása egy m. m.,
15 frt — kr., — frt — kr. Bargonya egy
zsak 1 frt 60 kr. egy m. m. 3 frt 20 kr.
Szappan egy kilogram 28 kr, Fa-
gyu nyers egy kg. 22 kr: tisztított 40 kr.
Háj egy m. m. 47—48 frt. Szal-
lonna egy m. m. 42—44 frt. Disznó-
zsír egy kilogram 68—70 frt. Cukor
egy kilogram 42—44 kr. Marhahús 1 kgr, 36,
38, 40, 42, 44 kr.
Eladott: Buza 7.80 frtjával 85 m.m.
7.60 forintjával 82 m. m. Kétszeres 7.—
frtjával 88. m. m. 6.80 frtjával 86 m. m.
Rozs 6.60 frtjával 75 m.m. 6.50 frtjával
73 m.m. Arpa 6.80 frtjával 73 m.m. 6.70
frtjával 70 m.m. Zab 7 frtjával 17 m.m.
6.90 frtjával 16 m.m. Tengeri 6.50 frtjával
94 m.m. 6.40 frtjával 92 m.m. Ugyanilyen
forgalom volt alacsonyabb áru gabona nemű-
ekben.
—
Napszámárak.
Egy férfi ellátással . . . . . 35 kr.
„ „ „ ellátás nélkül . . . . . 50 „
Egy nő ellátással . . . . . 22 „
„ „ „ ellátás nélkül . . . . . 36 „
Egy gyermek ellátással . . . . . 12 „
„ „ „ ellátás nélkül . . . . . 24 „
DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.
Holnap, Pénteken, 1891. Február 20.
páratlan bérletben:
Hantallerné Pauli Mariska
asszonynak 3-ik utolsó vendégjátékául:
N Á N I.
Eredeti népszimű 3 felv.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Kereczag Vilmos.
—
KIADÓ
ÜZLETHELYISÉG.
A főpiacon levő Huszár Károly-féle
bolthelyiség folyó év Aug. 1-től, esetleg
korábban is, bérbe kiadó.
Értekezhetni iránta a tulajdonos
Csanak Józseffel.
—
Feltűnő
leszállított árakban
AZ
ŐSZI és TÉLI
idényből kimaradt
női ruha szövetek,
cretonok és zeffirek
e hóban kiárusíttatnak.
Bosznay J. és Társa
DEBRECZENBEN.

Dankó Mihály

ajánlja ujonnan berendezett
temetkezési intézetét,

DEBRECZENBEN

Czepléd-utca, a gyógyszerházzal szemben.

Elvállal: temetések rendezését, a legnagyobb eseménnyel kiállítva, ugy helyben, mint vidéken.

Hullaszállítás érzékporsóban, légmentesen elzárva; minden irányban, — vasuton árszabás szerint.

Halottaskocsijaim a legmagasabb igényeknek is megfelelők.

Erez és művirág koszorukat szalag-írással, vagy a nélkül, a mai kor kívánalmához mért.

↔ **olcsó árért.** ↔

Teljes tisztelettel

Dankó Mihály.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész test szervezete, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület, Heumarkt 3., valamint

az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

Debreczenben:

Mihalovits István, dr. Rothschnek Emil, Tóth Béla, Füleky Pál gyógyszerész uraknál és Rickl József Zelmos, Geréby Fülöp kereskedésében.

MEGHIVÁS.

A „debreczeni ipar- és kereskedelmi bank”

XXIV-ik évi

rendes közgyűlését

1891. február 22-ik napján, délelőtti 10 órakor

tartandja

Debreczenben az intézet saját helyiségeiben, melyre a t. cz. részvényesek ezennel meghívotnak, oly figyelmeztetéssel, hogy az alapszabályok 23-ik cikkének rendelete szerint, részvényeiket a közgyűlés előtt 5 nappal az intézet pénztáránál le kell tenniük.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1890-ik évi üzletről.
2. Az 1890. évi számadások és mérleg s ezzel kapcsolatban a felügyelő bizottsági jelentés előterjesztése után a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása feletti intézkedés, végre az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása vagy megtagadása feletti határozat.
3. Az alapszabályok 34. cikké értelmében a kilépő két igazgatósági tag helyének három évre leendő betöltése.

Az évi jelentés és mérleg a közgyűlést megelőző 8 nap alatt a bank helyiségeiben az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1891. Január 31-én tartott ülésünkből.

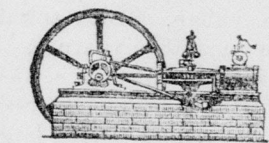
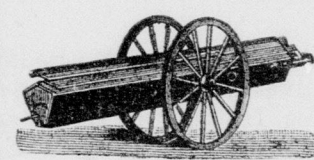
Az igazgatóság.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, eperjesi-ut II. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czelszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit nevezetesen:

- Sorvető-gépeket.
- Szóróvető-gépeket.
- Ékeket. — Boronákat.
- Hengereket. — Lókapákat.
- Tengeri-morzsolókat.

- Olajsajtókat és olajmag-pörkölőket.
- Borsajtókat és szőlőzúzókát, továbbá mindenemű szivattyúkat, gőzgepeket és kazánokat.
- Szeszgyárberendezéseket.

Gépeink-, eszközeink- és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban, bizományi raktárt pedig:

Sesztina Lajos urnál

DEBRECZENBEN.

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődéni gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

↔ **ÚJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.** ↔

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betükkal gazdagon felszerelt

↔ s három gyors ajtóval berendezett ↔

LEGNAGYOBB KÖNYVNYOMDÁJA

Debreczenben, Széchényi-utca Simon-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, diszes kiállítására.

községi és gyámi rovatos ivenk, hivatalos nyomtatványok,

minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok, falragaszok, körlevelek.

↔ **GYÁSZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,** ↔

Báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árákon állittatnak ki-

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Debreczen 1891. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában Széchényi-utca SIMON-ház.